

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Медичний факультет
Кафедра фізичної терапії та ерготерапії

СИЛАБУС

вибіркового освітнього компонента

Мануальні методи фізичної терапії

(назва освітнього компонента)

підготовки бакалавра(на базі диплома молодшого спеціаліста)

(назва освітнього рівня)

спеціальності 227 Фізична терапія, ерготерапія

(шифр і назва спеціальності)

освітньо-професійної програми Фізична терапія, ерготерапія

(назва освітньо-професійної освітньо-наукової/освітньо-творчої програм)

Силабус освітнього компонента «Мануальні методи фізичної терапії» підготовки «бакалавра», галузі знань — 22 Охорона здоров'я, спеціальності — 227 Фізична терапія, ерготерапія, за освітньо-професійною програмою: Фізична терапія, ерготерапія.

Розробник: Кирилюк В. В., старший викладач кафедри фізичної терапії та ерготерапії

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

(Андрійчук О. Я.)

Силабус освітнього компонента затверджений на засіданні кафедри фізичної терапії та ерготерапії
протокол № 3 від 10.10. 2022 р.

Завідувач кафедри:

(Андрійчук О. Я.)

I. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	Галузь знань: 22 Охорона здоров'я	Вибірковий
		Рік навчання 3
Кількість годин/кредитів 120/4	Спеціальність: 227 Фізична терапія, ерготерапія	Семестр 6-ий
		Лекцій 14 год
	Освітньо-професійна програма:	Практичні (семінарські) Лабораторні 26 год
		Індивідуальні
	227 Фізична терапія, ерготерапія	Самостійна робота 74 год
ІНДЗ: є		Консультації 6 год
	Освітній ступінь: бакалавр	Форма контролю: залік
Мова навчання українська		

II. ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОГО ПРАЦІВНИКА

Прізвище, ім'я та по батькові: Кирилюк Вікторія Василівна.

Посада: старший викладач кафедри фізичної терапії та ерготерапії

Контактна інформація: kyryliuk.vikoriia@vnu.edu.ua; 066-68-33-104.

Дні занять: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

1. Анотація. Мануальна терапія - це історично складена система теоретичних і практичних навичок народної та традиційної медицини, яка успішно використовується для лікування, оздоровлення в якості основного або допоміжного методу, що доповнює систему традиційного лікування та оздоровлення. Мануальна терапія яка показала свою ефективність На протязі всього історичного процесу існування людства, в наш час починає займати провідну роль у відновленні працездатності при різноманітних хворобливих станах. У зв'язку з цим курс лекцій і практичних навичок для здобувачів освіти з мануальної терапії є актуальним і має важливе практичне значення

2. Пререквізити. Нормальна анатомія людини, Методика та техніка класичного масажу, Корируюча гімнастика, тейпування, постізометрична релаксація. Основи медичних знань та медична термінологія, Преформовані фізичні чинники.

Постреквізити. Підготовка до атестації.

3. Мета і завдання освітнього компонента

Метою освітнього компонента у мануальної терапії є ознайомлення здобувачів з основами різних напрямків нетрадиційних методів оздоровлення, які є набуттям досвіду цілих поколінь різних народів , які довели свою високу ефективність при різних розладах здоров'я.

Завдання освітнього компонента

Основними завданнями освітнього компонента мануальних методів оздоровлення є вивчення теоретичних основ, а також засвоєння практичних навичок для додаткового практичного використання в своїй роботі.

4. Результати навчання. (Компетентності)

ЗК 02. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК 13 Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ФК 14 Здатність знаходити шляхи постійного покращення якості послуг фізичної терапії та ерготерапії.

ПР 15. Вербально і невербально спілкуватися з особами та групами співрозмовників, різними за віком, рівнем освіти, соціальною і професійною приналежністю, психологічними та когнітивними якостями тощо, у мультидисциплінарній команді.

ПР 17. Оцінювати себе критично, засвоювати нову фахову інформацію, поглиблювати знання за допомогою самоосвіти, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег.

Структура освітнього компонента

Таблиця 2

Тема	Кількість годин, відведених на				
	Лекції	Лабораторні	Самостійні	консультації	Форма контролю бали
Змістовий модуль І.Анатомо-фізіологічні, патофізіологічні основи мануальної терапії.					
Тема 1.Історія розвитку мануальної терапії. Загальні відомості про будову хребта	2	4	12		5 ДС
Тема 2. Анатомічна будова шийного, грудного, поперекового, крижового, куприкового відділу хребта	4	4	12	2	5/ ДБ

Тема3. Міжхребцеві диски, будова і патологічні порушення	2	6	12	2	5/ ДС
Усього годин за змістовим модулем 1	8	14	36	4	5
Змістовий модуль 2. Біокінематична система хребта. Принципи мануальної терапії					
Тема 4 Адаптаційні можливості хребта. Постава	2	4	14	2	5/ ДБ
Тема 5. Обстеження пацієнта. Покази та протипокази до мануальної терапії Мануальна Діагностика порушень різних відділів хребта	2	4	14		5/ ДС
Тема 6. Принципи мануальної терапії. Мобілізація різних відділів хребта. Постізометрична релаксація. Техніка виконання	2	4	10		5/ ДБ
Усього годин за змістовим модулем 2	6	12	38	2	5
Види підсумкових робіт					
Підсумкова контрольна робота № 1					5
Підсумкова контрольна робота № 2					5
Разом годин	14	26	74	6	5/200

Форми контролю: ДС- дискусія, ДБ- дебати, Т- тести, ТР- тренінг ПКР – підсумкова контрольна робота, реферат.

Завдання для самостійного опрацювання

Самостійна робота здобувача передбачає підготовку до лабораторних занять, теоретичне вивчення питань, що стосуються тем лекційних занять, які не увійшли до практичного курсу, або ж були розглянуті коротко (перелік поданий нижче). Завдання для самостійного опрацювання входять в структуру лабораторних занять та оцінюються в процесі поточного контролю на лабораторних заняттях під час вивчення відповідних тем.

1. Предметна область та професійну діяльність мануального терапевта.
2. Основні правила роботи в команді при втручаннях.
3. Основні міжособистісні взаємодії у ході виконання мануальних технік.
4. Основні інформаційні та комунікаційні технології у сфері діяльності мануального терапевта.
5. Будова, нормальний та індивідуальний розвиток людського організму та його рухові функції.
6. Патологічні процеси та порушення і правила застосування для їх корекції мануальних методик.

ІV. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика науково-педагогічного працівника щодо здобувача освіти полягає в послідовному та цілеспрямованому здійсненні навчального процесу на засадах прозорості, доступності, наукової обґрунтованості, методичної доцільності та відповідальності учасників освітнього процесу.

Всі учасники освітнього процесу повинні дотримуватись вимог чинного законодавства України, Статуту і Правил внутрішнього розпорядку ВНУ імені Лесі Українки, загальноприйнятих моральних принципів, правил поведінки та корпоративної культури; підтримувати атмосферу доброзичливості, порядності та толерантності.

Вивчення освітнього компонента передбачає постійну роботу здобувачів освіти на кожному занятті. Середовище під час проведення лекційних та лабораторних робіт є творчим, дружнім, відкритим для конструктивної критики та дискусії. Здобувачі освіти не повинні спізнюватися на заняття. Усі здобувачі освіти на лабораторних роботах відповідно до правил техніки безпеки повинні бути одягненими в білі халати. Перед початком заняття здобувачі повинні вимкнути звук засобів зв'язку (мобільний телефон, смарт-годинник тощо).

Здобувачі освіти здійснюють попередню підготовку до лекційних та лабораторних занять згідно з переліком рекомендованих джерел. До початку курсу необхідно встановити на мобільні пристрої або ноутбуки застосунки Microsoft Office 365 (Teams, Forms, One Note) для роботи з доступними матеріалами курсу. Вхід для активації облікового запису відбувається через корпоративну пошту з доменом – @vnu.edu.ua. Корпоративна пошта з паролем видається методистом деканату медичного факультету.

Оцінювання здобувачів освіти здійснюється відповідно до Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки.

В освітньому процесі застосовується дві шкали оцінювання: багатобальна (200-бальна) шкала та 4- бальна шкала. Результати конвертуються із однієї шкали в іншу згідно із нижче наведеними правилами. Максимальна кількість балів за поточну навчальну діяльність – 200 балів.

Оцінювання поточної успішності здійснюється на кожному лабораторному занятті за 4-бальною шкалою (5 – «відмінно», 4 – «добре», 3 – «задовільно», 2 – «незадовільно»). На кожному лабораторному заняття здобувач освіти отримує оцінку за цією шкалою.

Рівень володіння теоретичними знаннями та оволодіння практичними компетентностями, які розглядаються на лекційних та лабораторних заняттях, а також вивчаються здобувачами самостійно, визначається за 4-бальною шкалою відповідно до підсумкових критеріїв, які зазначені нижче.

Сукупність знань, умінь, навичок, компетентностей, які набуті здобувачем у процесі навчання з кожної теми орієнтовно оцінюється за такими критеріями:

– 5 ("відмінно") – здобувач бездоганно засвоїв теоретичний матеріал теми заняття, демонструє глибокі і всебічні знання відповідної теми, основні положення наукових джерел, логічно мислить і формує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;

– 4 ("добре") – здобувач добре засвоїв теоретичний матеріал заняття, володіє основними аспектами з джерел, аргументовано викладає його; володіє практичними навичками, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших

проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при виконанні практичних навичок;

– 3 ("задовільно") – здобувач в основному опанував теоретичними знаннями навчальної теми, орієнтується в рекомендованих джерелах, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають у здобувача невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, припускається помилок при виконанні практичних навичок;

– 2 ("незадовільно") – здобувач не опанував навчальний матеріал теми, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в джерелах, відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані.

Здобувач має отримати оцінку на кожному лабораторному занятті. У разі пропуску лабораторного заняття здобувач освіти зобов'язаний його відпрацювати у повному обсязі на консультаціях за графіком відпрацювання лабораторних занять, але не пізніше останнього тижня у відповідному семестрі. Якщо здобувач пропустив більше, ніж 3 практичні заняття, він має отримати дозвіл на їх відпрацювання у деканаті.

Відвідування занять здобувачами є обов'язковим та дає можливість отримати загальні та фахові компетентності. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, карантин, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету) або може бути відпрацьоване на консультаціях відповідно до встановленого порядку.

У разі наявності диплома молодшого спеціаліста (молодшого бакалавра, фахового молодшого бакалавра) можливе зарахування (перезарахування) певної кількості годин відповідно до Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки.

У разі наявності документа, що засвідчує навчання на сертифікованих курсах, онлайн-курсах, які дотичні до тем освітнього компонента, можливе зарахування певної кількості балів (за попереднім погодженням з науково-педагогічним працівником), відповідно до Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки.

У разі переходу на дистанційну форму навчання викладання курсу відбувається в команді освітнього середовища Microsoft Office 365 відповідно до Положення про дистанційне навчання та додаткових розпоряджень ректорату.

Політика щодо академічної доброчесності.

Науково-педагогічний працівник і здобувач освіти мають дотримуватись ст. 42 Закону України «Про освіту». Усі здобувачі освіти повинні ознайомитись із основними положеннями Кодексу академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки та Ініціативою академічної доброчесності та якості освіти – Academic IQ.

У разі недотриманням здобувачем *засад академічної доброчесності* - сукупності етичних принципів та визначених законом правил, якими керуються

учасники освітнього процесу під час навчання, викладання і провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень, оцінювання роботи не буде відбуватись. Списування під час контрольних робіт заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань під час заняття.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Якщо з об'єктивних причин заняття пропущене, здобувач відпрацьовує тему лабораторного заняття. День та години відпрацювання визначаються графіком консультацій, який оприлюднюється.

У випадку невиконання та не відпрацювання лабораторних робіт здобувач освіти не допускається до підсумкового контролю та його підсумковий бал за поточний семестр не визначається.

Терміни проведення іспиту, а також терміни ліквідації академічної заборгованості визначаються розкладом екзаменаційної сесії. У разі не складання іспиту, здобувач може перездати його двічі.

У відомості, індивідуальному навчальному плані (заліковій книжці) здобувача освіти записується підсумкова кількість балів за екзамен.

V. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Формою підсумкового контролю є залік.

Максимальна кількість балів, яку може набрати здобувач за поточну навчальну діяльність при вивченні ОК становить 200 балів. Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати здобувач за поточну навчальну діяльність для зарахування дисципліни становить 122 бали. Розрахунок кількості балів проводиться на підставі отриманих здобувачем освіти оцінок за 4-бальною шкалою під час вивчення дисципліни впродовж семестру, шляхом обчислення середнього арифметичного (далі – СА), округленого до двох знаків після коми. Отримана величина конвертується у бали за 200-бальною шкалою згідно таблиці 1.

Залік виставляється за результатами поточної роботи здобувача за умови, що здобувач виконав ті види навчальної роботи, які визначено цим силабусом. У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на

пропущені теми.

У дату складання заліку науково-педагогічний працівник записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 200 балів).

Таблиця 1

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу для дисциплін, що завершуються заліком

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	200	4.45	178	3.92	157	3.37	135
4.97	199	4.42	177	3.89	156	3.35	134
4.95	198	4.4	176	3.87	155	3.32	133
4.92	197	4.37	175	3.84	154	3.3	132
4.9	196	4.35	174	3.82	153	3.27	131
4.87	195	4.32	173	3.79	152	3.25	130
4.85	194	4.3	172	3.77	151	3.22	129
4.82	193	4.27	171	3.74	150	3.2	128
4.8	192	4.24	170	3.72	149	3.17	127
4.77	191	4.22	169	3.7	148	3.15	126
4.75	190	4.19	168	3.67	147	3.12	125
4.72	189	4.17	167	3.65	146	3.1	124
4.7	188	4.14	166	3.62	145	3.07	123
4.67	187	4.12	165	3.57	143	3.02	121
4.65	186	4.09	164	3.55	142	3	120
4.62	185	4.07	163	3.52	141	Менше 3	Не- достатньо
4.6	184	4.04	162	3.5	140		
4.57	183	4.02	161	3.47	139		
4.52	181	3.99	160	3.45	138		
4.5	180	3.97	159	3.42	137		
4.47	179	3.94	158	3.4	136		

У випадку, якщо здобувач набрав менше, ніж 122 бали, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання, анулюються. Максимальна кількість балів під час ліквідації академічної заборгованості з заліку – 200. Повторнескладання заліку допускається не більше як два рази: один раз – науково-педагогічному працівнику, другий – комісії, яку створює декан факультету.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
170–200	Зараховано
150–169	
140–149	
130–139	
122–129	
1–121	Незараховано (необхіднеперескладання)

ПИТАННЯ НА ЗАЛІК

1. Що означає термін «мануальна терапія»?
2. Які джерела становлять основу мануальної терапії?
3. Хто такі костопави, осопати, хіропракики?
4. Коли був визнаний офіційно метод мануальної практики?
5. Становлення мануальної терапії науці в Україні.
6. Хто такий М.А. Касьян? Хто такий В.К.Яровий?
7. Яка загальна будова хребта людини?
8. Яка опірна властивість хребта?
9. Які відділи хребта розрізняють?
10. Якими символами прийнято позначати хребет?
11. Яка особливість будови чоловічого та жіночого хребта та тазових кісток?
12. Що таке кіфоз та лордоз?
13. Особливості будови шийного відділу хребта?
14. Яка будова грудного відділу хребта?
15. Яка будова поперекового відділу хребта?
16. Що відноситься до істинних та неістинних хребців?
17. Патологічні прояви при шийному остеохондрозі.
18. Патологічні прояви при остеохондрозі грудного відділу хребта.
19. Патологічні прояви при остеохондрозі поперекового відділу хребта.
20. Патологічні прояви при остеохондрозі крижового і куприкового відділу хребта?
21. З чим може бути пов'язана міжреберна невралгія?
22. Яка будова між хребцевого диску?
23. З'єднання кісток тулуба і кісток черепа.
24. Причини руйнувань хребта і дисків.
25. Що таке протрузія?
26. Що таке проляпс диска?
27. Що таке грижа Шморлі?
28. Які стадії дислокації диску? й
29. Які причини радикуліту: клініка, принципи мануальної терапії?
30. Яка клінічна картина синдрому хребтової артерії?
31. Які прийоми мобілізації при мануальній терапії?
32. Прийоми ізометричної релаксації.
33. Причини блоку суглобів та прийоми розблокування?
34. Які прийоми тракції ви знаєте?
35. Що таке спонділолістез?
36. Які ускладнення можливі при мануальній терапії?
37. Покази та проти покази до мануальної терапії.
38. Хвороби кульшового суглоби і методи мануальної терапії при цьому.
39. Сколіоз, причини, наслідки та методи мануальної терапії.
40. Дерматоми, міотоми, остеотоми, їх значення в діагностиці

VI. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Мурашко Н. К. Рефлексотерапія : національний підручник / Н. К. Мурашко, О. Г. Морозова та ін. ; за ред. д. мед. н., проф., зав кафедри неврології і рефлексотерапії Н. К. Мурашко, д. мед. н., проф., зав кафедри О.Г. Морозової. - I том. - К.: ТОВ «СІК ГРКП УКРАЇНА», 2013. - 480 с.

2. Мурашко Н. К. Рефлексотерапія : національний підручник / Н. К. Мурашко, О.Г. Морозова та ін. ; за ред. д. мед. н., проф., зав кафедри неврології і рефлексотерапії Н. К. Мурашко, д. мед. Н. , проф., зав кафедри рефлексотерапії О.Г. Морозової. - II том. - К.: ТОВ «СІК ГРКП УКРАЇНА», 2013. - 421 с.

Додаткова

1. Сергеев В.М Точковий та лінійний древньосхідний масаж частина I-II./ В. М. Сергеев, А.О Альошин, І. О. Бичук. - Луцьк : Вежа-Друк, 2011. - 107 с.

2. Сергеев В.М. Народні методи оздоровлення / популярні оздоровчі системи. Методичні вказівки/В.М Сергеев, А.О Альошин І.О. Бичук/. Луцьк : Вежа-Друк, 2018.-72с.

3. Сергеев В.М. Нетрадиційні методи оздоровлення/Методичні рекомендації / В.М Сергеев, А.О Альошин, І.О.Бичук/ Луцьк.-Вежа-Друк.-2018.-83с.

4. Сергеев В. М. Точковий та лінійний масаж I-II ч. / В. М. Сергеев, А.ОАльошин, І. О. Бичук. - Луцьк : Вежа-Друк, 2018. - 225 с.

5. Сидоренко П. І. Анатомія та фізіологія людини / П. І. Сидоренко, Г.О.Бондаренко, С. О. Куц - К.: Медицина, 2007. - 248с.